

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

A Nemzeti Választási Bizottság 66/2017. számú határozata

A Nemzeti Választási Bizottság Dr. Fábián Zsolt (2100 Gödöllő, Október 6. u. 3.) magánszemély (a továbbiakban: Szervező) által kezdeményezett országos népszavazási kérdés tárgyában – 9 igen és 2 nem szavazattal – meghozta a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Bizottság az

"Egyetért-e Ön azzal, hogy a magyar Országgyűlés alkosson törvényt, amely kötelezően előírja, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal a magyar Kormány tagjaival, az államtitkárokkal, az országgyűlési képviselőkkel, a polgármesterekkel, ezek házastársával, szülőjével, testvérével vagy gyermekével szemben a hivatali idő lejártakor vagyonosodási vizsgálatot indítson?"

népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen annak a választások hivatalos honlapján való közzétételét követő 15 napon belül az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet személyesen, levélben vagy elektronikus dokumentumként a Kúriához címzett bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a Nemzeti Választási Bizottságnál (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.; levélcím: 1397 Budapest Pf: 547., e-mail: nvb@nvi.hu). A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb 2017. június 9-én 16.00 óráig megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elektronikus dokumentumként való benyújtása esetén a kérelem benyújtójának jogi képviselője minősített elektronikus aláírásával látja el a kérelmet. Az elektronikus dokumentumként benyújtott kérelem mellékleteit oldalhű másolatban elektronikus okirati formába kell alakítani. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet kötelező. A jogi szakvizsgával rendelkező személy – a szakvizsga-bizonyítvány egyszerű másolatának csatolásával – saját ügyében ügyvédi képviselet nélkül is eljárhat. A bírósági eljárás nem tárgyi illetékmentes. A felülvizsgálati kérelem benyújtóját tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

Indokolás

I.

[A benyújtás körülményei, az NVI elnök előzetes vizsgálata]

[1] Szervező 2017. április 27-én személyesen nyújtotta be az általa népszavazásra javasolt kérdést és 24 támogató választópolgár adatait a Nemzeti Választási Bizottsághoz a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 3. § (1)

bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A benyújtott támogató aláírások megfeleltek az Nsztv. 4. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

- [2] Szervező az Nsztv. 4. § (2) bekezdésében rögzített előzetes feltétel meglétének igazolására csatolta a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) NAIH-117995/2017. számú, 2017. április 18-án kelt határozatát, melyben a Hatóság a Szervezőt az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 68. § (6) bekezdésében foglaltak szerint, mint adatkezelőt nyilvántartásba vette.
- [3] A Nemzeti Választási Iroda elnöke az Nsztv. 10. §-ában rögzített hatáskörében eljárva a kérdés benyújtásától számított 5 napon belül elvégezte a kezdeményezés előzetes formai vizsgálatát, és mivel az a jogszabályi követelményeknek megfelelt, azt a Nemzeti Választási Bizottság elé terjesztette.

II.

[Az országos népszavazás funkciója]

- [4] Az Nsztv. 11. §-a szerint a Nemzeti Választási Bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az Alaptörvényben, valamint az Nsztv.-ben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.
- [5] Az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése alapján az országos népszavazás funkciója az, hogy az Országgyűlést a népszavazásra feltenni kívánt kérdés tekintetében meghatározott irányú döntésre kényszerítse. A közvetlen hatalomgyakorlás kivételes jellegéből következőleg a népszavazáshoz való jog több feltétel együttes fennállása esetén gyakorolható: a rendeltetésszerű joggyakorlás mellett a nép csak olyan kérdésben ragadhatja magához a döntést, amely a képviseleti szerv, azaz az Országgyűlés hatáskörébe tartozik.
- [6] Ez utóbbi rendelkezést az Alaptörvény 8. cikk (2) bekezdése rögzíti, mely kimondja, hogy országos népszavazás tárgya csak az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet. A népszavazáshoz való jog további korlátját az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott kivett vagy ún. tiltott tárgykörök képezik. E kérdésekben annak ellenére nem tartható és nem kezdeményezhető népszavazás, hogy egyébként az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartoznak.

III.

[A népszavazási egyértelműség vizsgálata]

- [7] Az Nsztv. 11. §-a szerint a Nemzeti Választási Bizottság a kérdést akkor hitelesíti, ha az az Alaptörvényben, valamint az Nsztv.-ben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.
- [8] Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint "A népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles.".
- [9] A népszavazáson hozott döntés kötelező jellegéből és a törvényi rendelkezésekből adódóan a népszavazási kérdés egyik alapvető kritériuma és intézményi garanciája, hogy annak az országgyűlési döntés szintjét elérő módon kell egyértelműnek lennie, azaz döntésre közvetlenül alkalmas módon kell azt megfogalmazni. A népszavazási egyértelműség követelménye kétirányú: annak a választópolgár és a jogalkotó tekintetében is fenn kell állnia.

- [10] A választópolgári egyértelműség tekintetében a Kúria számos szempontot fogalmazott meg, mely szerint a kérdéssel szemben követelmény, hogy az világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, jelentőségét, hogy tudatosan és átgondoltan tudják leadott szavazataikkal a jogaikat gyakorolni. Amennyiben a népszavazási kérdés pontosan nem értelmezhető, akkor a népszavazáshoz való jog tudatos döntés hiányában csak formálisan érvényesülhet, nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz [Knk.IV.37.458/2015/3., Kvk.37.300/2012/2., Knk.IV.37.356/2015/2. Knk.IV.37.457/2015/3. számú végzések].
- [11] Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) VII. fejezete tartalmaz rendelkezéseket az adóigazgatási eljárásról, melyben "az adóhatóság az adózó jogait, kötelezettségeit állapítja meg, ellenőrzi az adókötelezettségek teljesítését, a joggyakorlás törvényességét, az adózást érintő tényekről, adatokról, körülményekről nyilvántartást vezet, és adatot igazol" [Art. 85. §]. Az Art. az ellenőrzést, mint az adóhatóság hatósági tevékenységét az adóigazgatási eljárás keretében szabályozza [Art. 86. §-119/B. §]. Az adóhatóság ellenőrzési tevékenysége során rendszeresen ellenőrzi az adózókat és az adózásban részt vevő más személyeket az adóbevétel megrövidítésének, a költségvetési támogatás, adó-visszaigénylés jogosulatlan igénybevételének megakadályozása érdekében [Art. 86. §]. Az Art. 87. § (1) bekezdése szabályozza az ellenőrzés fajtáit, melyek az alábbiak:
 - a) a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló,
 - b) az állami garancia beváltásához kapcsolódó,
 - c) az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló,
 - d) az adatok gyűjtését célzó, illetőleg egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló,
 - e) az illetékkötelezettségek teljesítésére vonatkozó,
 - f) az ellenőrzéssel lezárt időszakra vonatkozó ismételt,
 - g) a feltételes adómegállapítás alapjául szolgáló tényállás megvalósulására vonatkozó ellenőrzés.
- Ha az ellenőrzési eljárás során az adóhatóság megállapítja, hogy "az adózó vagyongyarapodásával vagy az életvitelére fordított kiadásokkal nincs arányban az adómentes, a bevallott és a bevallási kötelezettség alá nem eső, de megszerzett jövedelmének együttes összege, az adóhatóság az adó alapját is becsléssel állapítja meg" [Art. 109. § (1) bekezdés]. Az Art. 109. § (1) bekezdése értelmében a becslési eljárást kizárólag a Btk. XXXVI., XXXVIII., XXXIX., XL. és XLI. Fejezetében szabályozott bűncselekmény nyomozó hatóság részéről fennálló gyanúja esetén kell elrendelni. Ez esetben – figyelemmel az ismert és adóztatott jövedelmekre is – az adóhatóságnak azt kell megbecsülnie, hogy a vagyongyarapodás és az életvitel fedezetéül a magánszemélynek milyen összegű jövedelemre volt szüksége. Ezen, becsléssel lefolytatott eljárást nevezi a bírói qvakorlat vagyonosodási eljárásnak [Kfv.I.35.506/2015/5, Kfv.VI.35.238/2013/5. Kfv.I.35.589/2013/4, Kfv.I.35.759/2012/6].
- [13] Jelen hitelesítési eljárásban vizsgált népszavazási kérdés arra irányul, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal "vagyonosodási vizsgálatot" rendeljen el meghatározott alanyi körrel szemben. A "vagyonosodási vizsgálat" a mindenkori bírói gyakorlat által kimunkált

tartalommal bír, mely alapján az egyértelműen az Art. 109. § (1) bekezdésében foglalt becslési eljárással azonos. Az adóigazgatási eljárást szabályozó Art. ugyanakkor a "vagyonosodási vizsgálat" fogalmát nem ismeri, e helyett az ellenőrzés definícióját használja és annak nyolc fajtáját határozza meg a fent hivatkozott 87. § (1) bekezdésében, továbbá a becslést, mint bizonyítási módszert szabályozza a 108. §-109. §-ban, amely szintén a hatósági ellenőrzési eljárás része.

- [14] Tekintettel a bírói joggyakorlat által kimunkált fogalomra, a Nemzeti Választási Bizottság álláspontja szerint a kérdésben szereplő "vagyonosodási vizsgálat" jogalkotói szempontból egzakt tartalommal bír, azonban a választópolgárok számára egy olyan kifejezés, amelyet az adóigazgatási eljárást szabályozó jogszabályok nem, csak a bírói gyakorlat ismer, nem tekinthető pontosan körülhatárolható fogalomnak.
- [15] A Nemzeti Választási Bizottság e körben hivatkozik az 1456/2014. számú döntésében elbírált népszavazási kérdésre, mely szintén a vagyonosodási vizsgálat témakörét érintette, ugyanakkor a Szervező a kérdés megfogalmazása alapján e fogalom alatt nem a bírói gyakorlat által meghatározott, az Art. 109. § (1) bekezdésében lévő jogintézményre, hanem a 87. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt adóigazgatási ellenőrzés egyik altípusára, a bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzésre utalt.
- [16] A fent részletezett oknál fogva a kezdeményezés nem felel meg a választópolgári egyértelműség követelményének. A választópolgártól bár elvárható, hogy egy országos népszavazással összefüggésben a vonatkozó jogszabályokat ismerje, és ennek megfelelően adja le szavazatát, ez az ismeret azonban nyilvánvalóan csak a hatályos jogszabályi környezetre vonatkozhat [31/2017. sz., 55/2017. sz., 57/2017. sz. NVB döntések]. Semmiképpen nem várható el azonban, hogy a választópolgár a bíróságok által kimunkált joggyakorlatot figyelemmel kísérje, annak tartalmát ismerje. Mindezek alapján a népszavazáshoz való jog jelen kérdésben tartott országos népszavazás esetén tudatos döntés hiányában csak formálisan érvényesülhet.
- [17] Az adózók ellenőrzésre történő kiválasztásáról az Art. 89. §-90/B. §-ai rendelkeznek. Az ellenőrzés lefolytatása kötelező a kockázatos adózónál, ha végelszámolását rendelték el; az Állami Számvevőszék elnökének felhívására; az adópolitikáért felelős miniszter utasítására; valamint az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adók esetében az önkormányzat képviselő-testületének határozata alapján [Art. 89. § (1) bekezdés]. A kötelező ellenőrzéseken túl az állami adó- és vámhatóság az ellenőrzési tevékenységét az Art.-ban lefektetett szempontok alapján a vezetője által évenként február 20-áig közzétett ellenőrzési tájékoztatás alapján végzi, mely "az aktuális gazdasági folyamatokra, az adópolitikai célkitűzésekre, a jogszabályváltozásokra, a gazdálkodási típusokra, az adóbevételi érdekeket leginkább sértő magatartásformákra, illetőleg az adóbevételi szempontból legnagyobb kockázatot jelentő adózói csoportokra kiemelt figyelemmel szabályozza az adóhatóság ellenőrzési kapacitásainak felhasználását" [Art. 90. § (1) és (3) bekezdés].
- [18] A fent hivatkozott, adóigazgatási eljárásra vonatkozó szabályozás tehát nem tartalmaz olyan törvényi rendelkezést, mely szerint valamely hivatali tisztség betöltésének ténye kötelezettséget keletkeztetne az adóhatóság számára az adóhatósági ellenőrzési eljárás lefolytatására. Szervező ugyanakkor a népszavazási kérdésben nem határozta meg pontosan az azzal előirányozni kívánt eljárásjogi intézmény egzakt tartalmát.
- [19] Az Alkotmánybíróság a Knk.IV.37.719/2015/4. számú kúriai végzésben előhívott 52/2001. (XI. 29.) AB határozatában megfogalmazott és azután gyakorlatnak tekinthető követelményei szerint "[ö]nmagában az, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés több

tagmondatból áll, nem sérti a[z régi] Nsztv. 13. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményét. Ha azonban a kérdés több olyan alkérdésből áll, amelyek ellentmondanak egymásnak, amelyek egymáshoz való viszonya nem egyértelmű, vagy amelyek nem következnek egymásból, illetve amelyek tartalmilag egymáshoz nem kapcsolódnak (...) sértik a választói egyértelműség követelményét".

- [20] Jelen népszavazási kérdés arra irányul, hogy az adóhatóság hivatalból "vagyonosodási vizsgálatot" rendeljen el "a magyar Kormány tagjával, államtitkárral, országgyűlési képviselővel, polgármesterrel vagy ezek házastársával, szülőjével, testvérével vagy gyermekével" szemben. A Nemzeti Választási Bizottság megítélése szerint az a tény, hogy a kérdés nem tesz különbséget a különböző hivatali tisztségeket betöltő személyek, illetve ezek hozzátartozói között, a nyilvánvaló méltánytalanságon kívül azt is eredményezné, hogy a választópolgároknak a népszavazás alkalmával olyan tág személyi kör vagyonosodási vizsgálatának lefolytatásáról is dönteniük kellene, melyek mindegyikére az akaratuk nem is terjed ki, így az a választópolgári egyértelműség hiányát okozná. A kérdésben nevesített alanyi kör nem minősül homogén csoportnak, mivel az abban szereplő személyek más-más funkciót töltenek be, mely alapján azok eltérő mércével kezelendők.
- [21] Mindezek alapján a Nemzeti Választási Bizottság álláspontja szerint a kérdésben foglalt tagmondatok nem egymásból következő, együttesen megválaszolható tartalommal bírnak, hanem azok külön-külön önálló egységet képeznek. Minthogy az egymásból nem következő alkérdéseket tartalmazó kérdés a szavazólapon is egy kérdésként jelenik meg, a választópolgár csak abban az esetben tudja támogatni a kérdéssel elérni kívánt jogszabálymódosítás megvalósulását, ha mindegyik alkérdésre igennel válaszol. A választópolgár így, amennyiben élni kíván az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogával és részt vesz a népszavazáson, nem tudja választói akaratát megfelelő módon kinyilvánítani.
- [22] A jogalkotói egyértelműség alapkritériuma, hogy az Országgyűlés számára világos legyen az, hogy a népszavazás eredménye pontosan mire kötelezi, valamely jogalkotástól való tartózkodásra vagy éppen ellenkezőleg, jogalkotásra. Ez utóbbinak, konkrétnak és határozottnak kell lennie, azaz a törvényalkotó számára világosnak kell lennie, hogy milyen tartalmú és irányú jogalkotásra köteles annak érdekében, hogy a népszavazási kezdeményezés célba érjen.
- [23] A népszavazási kérdés a "vagyonosodási vizsgálat" végrehajtását a "hivatali idő lejártakor" kívánja kikényszeríteni. Ez a kitétel több olyan jogalkotási problémát eredményez, amelynek megoldása túlmutat a kérdésben konkrétan meghatározott jogalkotási kötelezettségen. Így például a kérdésből nem határozható meg, milyen eljárás követendő azon személyek esetében, akiknek megbízatása lényegében folyamatos (szerkezeti átalakításkor új államtitkári, miniszteri kinevezést kapó személyek, újraválasztott országgyűlési képviselők, polgármesterek). Ebben az esetben egyenértékű jogalkotási lehetőségként merül fel, hogy csak abban az esetben lehet az eljárást megindítani, ha új a kérdés hatálya alá tartozó hivatali pozíciója nem keletkezik a megszűnéssel egyidejűleg az érintett személynek, illetve az, hogy az új hivatal betöltésétől függetlenül meg kell kezdeni a vizsgálatot. Utóbbi esetben azonban az országgyűlési képviselőket illetően felmerül a mentelmi jog kezelésének kérdése is.
- [24] Ugyanez a probléma fennáll a fent említettek hozzátartozóinak esetében is, ahol felvethető, hogy a jogalkotó az eljárást megalapozó személy új hivatalától függetlenül a hozzátartozóval szemben megindíthatóvá teszi az eljárást. Ezzel azonban elválna az érintett hozzátartozóval és az eljárást megalapozó személlyel szembeni fellépés.

- [25] Mindezek alapján a Nemzeti Választási Bizottság megállapítja, hogy jelen hitelesítési eljárásban vizsgált népszavazási kérdés a jogalkotói egyértelműség követelményét sem teljesíti.
- [26] A fentiekben részletesen kifejtettek alapján a Nemzeti Választási Bizottság megállapítja, hogy a Szervező által benyújtott népszavazási kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében rögzített egyértelműség követelményét nem teljesíti, ezért a kérdés hitelesítését az Nsztv. 11. §-ában foglalt jogkörében eljárva megtagadta.

IV.

[A jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás vizsgálata]

- [27] Az Nsztv. 1. § (1) bekezdése rögzíti, hogy "Az e törvény hatálya alá tartozó eljárásokra a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) Általános részét az e törvényben foglalt eltérésekkel alkalmazni kell." A Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerint "A választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a következő alapelveket: (...) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás".
- [28] A Nemzeti Választási Bizottság következetes joggyakorlata szerint a népszavazási kezdeményezéssel kapcsolatos eljárás valamennyi szakaszában, így a hitelesítési eljárás során is kiemelten fontos annak vizsgálata, hogy a benyújtott kezdeményezés a népszavazás alkotmányos rendeltetésével és így a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvével összhangban van-e [56/2013. számú és 113/2015. számú NVB határozat].
- [29] A Bizottság e körben kíván utalni az Alkotmánybíróság jelen eljárás szempontjából irányadónak tekintett, 18/2008. (III. 12.) AB számú határozatában kifejtett jogi érvelésére, amely szerint a jogszabályok formális előírásainak megfelelő népszavazási kezdeményezés is jogellenessé válik akkor, ha a jogalkalmazó szerv a konkrét tényállás vizsgálatakor olyan körülményeket tár fel, amelyek azt bizonyítják, hogy a hitelesítési eljárás kezdeményezője nem a népszavazás alkotmányos rendeltetésének megfelelően élt jogával.
- [30] Az országos népszavazás alkotmányos rendeltetése, hogy a választópolgárok az ország sorsát érintő legfontosabb, és egyben az Országgyűlés hatáskörébe tartozó ügyekben közvetlenül hozzanak döntést, amely a törvényhozóra kötelező. Annak a választópolgárnak, aki úgy dönt, hogy népszavazást kezdeményez, az elérni kívánt országgyűlési döntést szem előtt tartva kell kérdését megfogalmaznia.
- [31] A Nemzeti Választási Bizottság álláspontja szerint ezért nem tekinthető jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásnak és nem egyeztethető össze a népszavazás Alaptörvényben foglalt rendeltetésével az olyan kezdeményezői magatartás, amely során egyidejűleg azonos témakörben 5 népszavazási kezdeményezés, illetve szorosan összefüggő témában további 2 népszavazási kezdeményezés, úgynevezett kérdéssorozat kerül benyújtásra úgy, hogy az egyes kérdések között csekély mértékű különbség áll fenn. A Nemzeti Választási Bizottság itt megjegyzi továbbá, hogy ugyanezen tárgykörben, szintén a Szervező által korábban már benyújtásra került egyidejűleg 6 darab népszavazási kezdeményezés, melyek hitelesítését a Nemzeti Választási Bizottság megtagadta [16/2017. számú NVB határozat, 17/2017. számú NVB határozat, 18/2017. számú NVB határozat, 19/2017. számú NVB határozat, 20/2017. számú NVB határozat, 21/2017. számú NVB határozat). A határozatok jogerőre emelkedését megelőzően Szervező nem élt a törvényben biztosított bírósági felülvizsgálat lehetőségével, hanem a jogorvoslati határidő leteltét (2017. április 26.) követő napon azonos tárgykörben újabb kérdéseket nyújtott be.

[32] A Nemzeti Választási Bizottság rávilágít arra, hogy az Nsztv. 8. § (1) bekezdésének célja, mely alapján ugyanazon tárgykörben több országos népszavazási kezdeményezés eljárása is folyhat, nem az, hogy a Szervező ugyanazt a kérdést több különböző módon megfogalmazva nyújthassa be és a választási bizottságra bízza annak eldöntését, hogy melyik variáció felel meg az Alaptörvény és az Nsztv. követelményeinek. A rendelkezés mögötti jogalkotói szándék, hogy az ország sorsát érintő ügyekben egyidejűleg több, különböző szervező is lehetőséget kapjon népszavazás kezdeményezésére úgy, hogy közülük az élvez majd elsőbbséget, akinek elsőként sikerül összegyűjteni kezdeményezése támogatására a szükséges számú érvényes aláírást.

[33] Fentiek alapján a Nemzeti Választási Bizottság megállapítja, hogy a Szervező eljárása a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt, jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvébe ütközik.

٧.

[A határozat alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezések]

[34] A határozat az Nsztv. 1. § (1) bekezdésén, a 3. § (1) bekezdésén, 9. § (1) bekezdésén, a 11. §-án, az Art. 87. §-án, 108-109. §-ain, a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontján, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás az Nsztv. 29. §-ának (1) bekezdésén és a Ve. 223-225. §-ain, az illetékekről szóló tájékoztatás az 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdésén, a 43. § (7) bekezdésén, valamint a 62. § (1) bekezdés s) pontján alapul.

Budapest, 2017. május 25.

Prof. Dr. Patyi András

a Nemzeti Választási Bizottság elnöke